

FIFA

PRIRUČNIK

o

statusu igrača

i

disciplinskim pitanjima

Ožujak 2005.

**Prijevod s engleskog:
Međunarodni odjel HNS**

FIFA Priručnik o statusu igrača i disciplinskim pitanjima

Sadržaj:

Poglavlje	Članak	Stranica
	Uvod	3
	Definicije	3
I.	KLJUČNI KONCEPTI	4
	1 – Nadležnost saveza	4
	2 – Arbitraža	4
	3 – Ključni koncepti sustava transfera	5
	a) Osnovno načelo	5
	b) Zaštita maloljetnika	5
	c) Naknada za treniranje	5
	d) Osiguravanje ugovorne stabilnosti	5
	e) Mehanizam solidarnosti	5
	f) Registracijska razdoblja	5
	g) Pravni sustav saveza	5
	4) Ključni koncepti disciplinskih pitanja	6
II.	PRAVOSUDNA TIJELA FIFA-e	6
	1. Komisija za status igrača	6
	2. Komora za rješavanje sporova	6
	3. Disciplinska komisija	7
	4. Komisija za žalbe	7
III.	VANJSKA PRAVOSUDNA TIJELA	7
	1. Nadležnost redovnih sudova	7
	2. Odnos između pravosudnih tijela FIFA-e i redovnih sudova	7
	3. Nadležnost arbitražnih sudova	7
IV.	ARBITRAŽNI SUD ZA SPORT (CAS)	8
V.	POSTUPCI	8
	1. Nadležnost FIFA-e	8
	2. Tko može uložiti pravni zahtjev kod FIFA-e?	8
	3. Troškovi postupka	8
	4. Formalnosti i rokovi	9
	5. Ovrha	9
	6. Dijagram postupaka	9
VI.	Sedam prednosti Fifine nadležnosti u odnosu na redovne sudove	11
VII.	Adrese	12

UVOD

Tijekom postupka revizije Disciplinskog pravilnika FIFA-e i Pravilnika o statusu i transferima igrača, FIFA je odlučila napraviti ovaj priručnik koji opisuje FIFA-in pravni sustav, a za pomoć savezima, konfederacijama, klubovima, igračima, posrednicima u transferima igrača i posrednicima za ugovaranje utakmica. Prošlo iskustvo je pokazalo da cjelokupni sustav transfera i disciplinskih pitanja i pitanje nadležnosti saveza općenito često dovodi do nesigurnosti kako ova pitanja primjenjivati. Stoga je svrha ovoga priručnika jednostavnijim pojmovima i dijagramima objasniti FIFA-ine propise i relevantne pravne postupke. On objašnjava ključni koncept transfera i disciplinskih pitanja, kao i FIFA-ina pravna načela i djelovanje FIFA-inih pravnih tijela, a da bi se savezima, konfederacijama, klubovima, igračima, posrednicima u transferima igrača i posrednicima za ugovaranje utakmica prikazalo kako FIFA-in pravni sustav u svijetu nogometa doprinosi nalaženju poštenih i pravednih rješenja sporova u kojima sudjeluju različite strane.

DEFINICIJE

Pojmovi koji se dolje navode znače sljedeće:

- FIFA: Fédération Internationale de Football Association.
- Savez: Nogometni savez priznat od FIFA-e i pridružen FIFA-i.
- Liga: Organizacija koja je podređena jednom savezu.
- Konfederacija: Grupa saveza priznata od FIFA-e i koji pripadaju istom kontinentu (ili sličnom zemljopisnom području).
- Klub: Kao pravilo, klub koji je član nogometnog saveza (koji je sam član FIFA-e).
- Službene osobe: Svi članovi odbora, članovi komisija, suci, pomoćni suci, treneri, pomoćnici momčadi, kao i druge osobe koje su odgovorne za stručna, medicinska i administrativna pitanja u FIFA-i, konfederaciji, savezu, ligi ili klubu.
- Igrač: Nogometaš koji je registriran u jednom savezu.
- Izvršni komitet: Izvršno tijelo FIFA-e.
- EU/EEA: Europska unija / Europsko ekonomsko područje.
- Tužitelj: Strana koja ulaže pravni zahtjev jednom od Fifinih pravnih tijela.
- Tuženik: Strana koja se brani u odnosu na tužbu koju je uložio tužitelj.
- Redovni sudovi: Državni sudovi koji rješavaju javne i privatne pravne sporove.

- Privatni pravni spor: Spor između privatnih osoba (pravnih ili fizičkih osoba).
- Arbitražni sud: Sud koji je sastavljen od privatnih osoba i djeluje umjesto redovnog suda.
- CAS (TAS): Court of Arbitration for Sports (Tribunal Arbitral du Sport)
Arbitražni sud za sport

Napomena: Pri spominjanju fizičkih osoba uključena su oba spola. Jednina se primjenjuje na množinu i obrnuto.

I. KLJUČNI KONCEPTI

1. Nadležnost saveza

Savez može uspostaviti svoja vlastita pravna tijela u području svoje autonomije. Takvo pravno tijelo u jednom savezu u osnovi rješava sporove između saveza i svojih članova i između samih članova. Slučajevi koji se razmatraju uključuju disciplinska pitanja. Redovni sudovi se u načelu isključuju iz rješavanja sportskih pitanja (tj. kršenja Pravila nogometne igre), budući da se ona tiču same nogometne igre, a ne samoga prava. Savez može interno rješavati disciplinska pitanja, kao što su povrede statuta saveza, putem kanala svojih vlastitih pravnih tijela u području svoje autonomije. Da bi bile valjane, njegove odluke moraju ispunjavati pravne zahtjeve. Ovi se zahtjevi često opisuju u postupovnim pravilima. Oni uključuju odredbe o nadležnosti i sastavu pravnih tijela, postupovne rokove i pravo strana da budu saslušane. FIFA-ina pravna tijela su: Disciplinska komisija, Komisija za žalbe i, Komisija za status igrača, uključujući Komoru za rješavanje sporova. Pravila o nadležnosti FIFA-e i postupovni zahtjevi su sadržani u Statutu FIFA-e, Disciplinskom kodeksu FIFA-e i Pravilniku FIFA-e o statusu i transferima igrača.

2. Arbitraža

Arbitražni sud je institucija koja je sastavljena od privatnih pravnih osoba (tj. saveza, klubova, igrača) sa zadaćom rješavanje privatnih pravnih sporova s statutarnim ovlaštenjem. U tom kontekstu, redovna sudska nadležnost je isključena, putem arbitražnog sporazuma. Arbitražni sud stoga zamjenjuje funkciju državnih sudova i stoga mora ispunjavati ustavne zahtjeve. Strane moraju biti jednako tretirane i suci moraju biti neovisni i nepristrani. Tako dugo dok je taj zahtjev ispunjen, odluka koju je donio arbitražni sud je jednaka presudi koju je donio državni sud. FIFA dozvoljava obraćanje neovisnom Arbitražnom sudu za sport (CAS). CAS je tzv. Institucionalizirani arbitražni sud (suprotno ad-hoc sudu kojeg posebno formira sudac u pojedinačnom slučaju).

3. Ključni koncepti sustava transfera

Na transfere se primjenjuju sljedeća standardna načela:

a) Osnovno načelo

U osnovi, kada mu je ugovor istekao svaki igrač može mijenjati klubove bez naknade svuda u svijetu.

b) Zaštita maloljetnika

Da bi se osigurao stabilan sustav treniranja i obrazovanja igrača, transfer i prva registracija igrača mlađeg od 18 godina nije dozvoljena, osim ukoliko se igračeva obitelj seli u zemlju u kojoj budući klub ima sjedište, ali iz razloga koji nisu povezani s nogometom. Ukoliko je transfer obavljen u okviru EU ili EEA i igrač ima 16 – 18 godina, novi klub mora organizirati igračevo sportsko treniranje i obrazovanje.

c) Naknada za treniranje

Kao dio plana za njegovanje talenta i natjecateljskog duha u nogometu, klubovi moraju dobiti svoj dio nagrade za ulaganja u treniranje mladih igrača. Svaki klub koji trenira igrače stoga ima pravo dobiti naknadu za svoje napore. Igračevo treniranje i obrazovanje događa se između 12. i 23. godine. U osnovi, naknada za treniranje plaća se do 23. godine za svako treniranje koje je dobio do 21. godine, osim ukoliko igrač već nije ranije završio svoje treniranje prije 23. godine. Čim igrač potpiše profesionalni ugovor, klubovi koji su ga prije trenirali imaju pravo na naknadu. Naknada se plaća svaki puta kad on mijenja klubove tijekom razdoblja treniranja.

d) Osiguravanje ugovorne stabilnosti

Osiguravanje ugovorne stabilnosti u nogometu od vitalnog je značaja za svakog tko je uključen. Ugovorni radni odnosi između igrača i kluba stoga moraju biti regulirani na takav način da se održava ravnoteža između interesa igrača i interesa kluba, i da se pri tome osigurava da se sportska natjecanja mogu održavati redovito i na propisan način. Stoga ugovor mora biti zaključen na najmanje jednu natjecateljsku godinu i do najviše pet godina. Ukoliko se ugovor jednostrano raskine bez opravdanog razloga ili sportski opravdanog razloga, primjenjuju se sankcije i naknada se mora platiti. Međutim, ugovor se može raskinuti u bilo koje vrijeme ukoliko su obje strane s time suglasne.

e) Mehanizam solidarnosti

Ukoliko igrač mijenja klubove tijekom ugovornog razdoblja, 5% od iznosa naknade koja je plaćena bivšem klubu podijeliti će se među onim klubovima koji su pripomogli igračevom treniranju. To je proporcionalno broju godina tijekom kojih je igrač igrao za odnosne klubove u razdoblju od svoje 12. i 23. godine.

f) Registracijska razdoblja

Postoje dva standardna registracijska razdoblja po natjecateljskoj godini (ljet/zima) u kojima igrač može prijeći u drugi klub – sa samo jednim prijelazom po natjecateljskoj godini – da bi se osiguralo da sportska natjecanja propisno funkcioniraju.

g) Pravni sustav saveza

U osnovi, svaki igrač ili klub ima pravo uložiti tužbu redovnom sudu radi rješavanja spora koji je nastao iz ugovora o zapošljavanju. Međutim, FIFA je osnovala Komoru za rješavanje sporova kao alternativnu opciju za rješavanje takovih sporova. Ova je Komora sastavljena od jednakog broja predstavnika igrača i klubova, kao i neovisnog predsjednika. Komoru za rješavanje sporova nadzire Komisija za status igrača, koja je u stvari, ekvivalent FIFA-inog pravnog tijela i stoga je nadležna donositi odluke.

4. Ključni koncepti disciplinskih pitanja

Disciplinski kodeks FIFA-e bavi se povredama propisa FIFA-e. Postoje tri različite vrste sporova: povreda Pravila nogometne igre, prekršaji dopinga i nepoštivanje odluka FIFA-e ili njenih pravnih tijela. Disciplinsko djelovanje za povredu bilo kojeg pravila može dovesti do izricanja novčane kazne, suspenzije ili oduzimanja bodova, itd. Disciplinska mjera može biti izrečena protiv saveza, članova saveza, službenih osoba, igrača, itd.

II. PRAVOSUDNA TIJELA FIFA-e

1. Komisija za status igrača

Komisija za status igrača (čl. 47 Statuta FIFA-e) je u stvari pravno tijelo FIFA-e. Članove komisije imenuje Izvršni komitet FIFA-e. Kao pravilo, ona može donositi odluke s kvorumom od najmanje tri člana. U hitnim slučajevima, ili u slučajevima gdje nema činjeničnih ili pravnih komplikacija, predsjednik, ili osoba iz redova komisije koju je on imenovao, može djelovati kao sudac pojedinac. Ukoliko predmet ne može biti podnesen nacionalnom neovisnom arbitražnom sudu, komisija je nadležna rješavati međunarodne sporove između klubova/saveza i trenera. Ona također rješava sporove između klubova koji pripadaju različitim savezima. Sporovi koji nastanu iz privremenih međunarodnih potvrda o transferu može rješavati sudac pojedinac. Žalbe protiv odluka Komisije za status igrača ili odluka suca pojedinca mogu se podnijeti izravno CAS-u.

2. Komora za rješavanje sporova

Komora za rješavanje sporova (čl. 47 Statuta FIFA-e) sastavljena je od jednakog broja predstavnika igrača i predstavnika klubova, koji su predloženi od strane predstavnika igrača i liga i imenovani od strane Izvršnog komiteta FIFA-e. Komora može donositi odluke s kvorumom od najmanje tri člana. Komora je nadležna rješavati međunarodne sporove između igrača i klubova koji se vezani na ugovornu stabilnost, sportske sankcije ili ugovorne kazne, ukoliko sporovi nisu podneseni neovisnom nacionalnom arbitražnom sudu. Ona također rješava sporove koji su nastali iz naknade za treniranje i mehanizma solidarnosti između klubova iz različitih saveza. U slučaju sporova čija je vrijednost do 100.000 CHF i koji su vezani za naknadu za treniranje ili solidarne doprinose, sudac pojedinac (tzv. KRS sudac) može odlučivati. On je izabran između grupe igrača i predstavnika klubova (svaka grupa po jednog suca pojedinca) i daje mu se na rješavanje.

Žalbe protiv odluka koje je donijela Komora za rješavanje sporova ili KRS sudac može se uložiti žalba izravno CAS-u.

3. Disciplinska komisija

Disciplinska komisija (čl. 57 Statuta FIFA-e) sastavljena je od najmanje tri člana, predsjednika i zamjenika predsjednika koji moraju imati pravne kvalifikacije. Članove komisije imenuje Izvršni komitet FIFA-e. Disciplinska komisija nadležna je kažnjavati povrede svakog Fifinog pravila i donositi odluke sukladno Disciplinskom kodeksu FIFA-e. U slučaju manjih povreda ili u hitnim slučajevima, predsjednik može djelovati kao sudac pojedinac i donijeti odluku. Žalbe protiv odluka Disciplinske komisije mogu se uložiti Komisiji za žalbe.

4. Komisija za žalbe

Komisija za žalbe (čl. 58 Statuta FIFA-e) sastavljena je od najmanje tri člana, predsjednika i zamjenika predsjednika koji moraju imati pravne kvalifikacije. Članove komisije imenuje Izvršni komitet FIFA-e. Komisija za žalbe nadležna je rješavati žalbe protiv odluka Disciplinske komisije koje propisima FIFA-e nisu definirane kao konačne. Komisija donosi odluke sukladno Disciplinskom kodeksu FIFA-e. Odluke Komisije za žalbe su konačne, osim ukoliko se ne podnese žalba CAS-u.

III. VANJSKA PRAVOSUDNA TIJELA

1. Nadležnost redovnih sudova

Redovni sudovi su državni sudovi. U osnovi, oni presuđuju sva javna i privatna pravna pitanja, tj. nadležni su presuđivati sve ugovorne (o zapošljavanju) sporove.

2. Odnos pravosudnih tijela FIFA-e i redovnih sudova

U osnovi, svaki igrač i klub može podnijeti tužbu pred redovni sud u sporovima vezanima za prava zapošljavanja. Ukoliko strana podnese tužbu redovnom sudu, Fifina pravosudna tijela će odustati od rješavanja slučaja. U kaznenim slučajevima, država ima monopol za pokretanje progona, što sprječava FIFA-u od interveniranja (ali Disciplinska komisija FIFA-e može također proglasiti sankcije).

U (međunarodnim) sporovima koji uključuju Disciplinski kodeks, kao što je povreda Statuta FIFA-e, Pravila nogometne igre ili Pravilnika o doping-u FIFA-e, nadležna su samo pravosudna tijela FIFA-e.

3. Nadležnost arbitražnih sudova

(Pravi) arbitražni sud rješava privatna pravna pitanja umjesto državnog suda (koji bi inače bio nadležan). On je isto tako neovisan kao i bilo koji državni sud.

IV. ARBITRAŽNI SUD ZA SPORT (CAS)

Arbitražni sud za sport (CAS) je neovisan arbitražni sud sa sjedištem u Lausanne, Švicarska. Taj sud rješava međunarodne sporove u svijetu sporta. CAS nije pravosudno tijelo FIFA-e. FIFA, međutim, omogućuje da se žalbe podnose CAS-u (čl. 59-60 Statuta FIFA-e), u vezi sa sporovima između FIFA-e, konfederacija, saveza, liga, klubova, igrača, službenih osoba i licenciranih posrednika u transferima igrača i posrednika za ugovoranje utakmica. CAS rješava samo žalbe protiv odluka ili disciplinskih odluka koje je donijelo najviše žalbeno tijelo, nakon što su iskorišteni svi pravni kanali FIFA-e, konfederacije, saveza ili lige. CAS, međutim, ne rješava žalbe koje su vezane uz povrede Pravila nogometne igre, suspenzije do četiri utakmice ili tri mjeseca, i odluke koje je donio neovisni ili propisno sastavljeni arbitražni sud u savezu ili konfederaciji. Pravilnik CAS-a primjenjuje se na arbitražne postupke. Koristeći njih kao osnovu, CAS primjenjuje propise FIFA-e ili primjenjive propise konfederacija, saveza, liga ili klubova. Nadalje, također se primjenjuje švicarsko pravo. Listu odgovornih arbitara za nogometna pitanja predlaže FIFA, konfederacije i FIFPro, a usvaja CAS.

V. POSTUPCI

1. Nadležnost FIFA-e

U osnovi, FIFA rješava sporove međunarodne prirode, tj. u slučaju statusa igrača ukoliko dvije strane pripadaju različitim savezima i u disciplinskim slučajevima tijekom međunarodnih natjecanja i utakmica. Područje statusa igrača primarno rješava sporove između igrača i klubova, različitih klubova, trenera i klubova i posrednika u transferima igrača i klubova. Detaljne i pravno osnovane odluke koje je donijela Komora za rješavanje sporova mogu se vidjeti na: www.FIFA.com.

2. Tko može uložiti pravni zahtjev kod FIFA-e?

Svaki igrač, klub, savez, trener, posrednik u transferima igrača ili za ugovoranje utakmica može uložiti pravni zahtjev kod FIFA-e, ukoliko je međunarodne prirode kako je gore opisano.

3. Troškovi postupka

Kao pravilo, FIFA snosi troškove disciplinskih postupaka. Osim ukoliko je uložena žalba Komisiji za žalbe, plaća se taksa u iznosu 3.000 CHF (čl. 128 Disciplinskog kodeksa FIFA-e). Troškovi postupaka pred Komisijom za status igrača iznose do najviše 25.000 CHF. Međutim, postupci pred Komorom za rješavanje sporova su uvijek besplatni. Troškovi postupaka pred CAS-om temelje se na načelima utvrđenima u Pravilniku CAS-a.

4. Formalnosti i rokovi

Od tužitelja se traži da se obrati FIFA-i sa svojim pravnim zahtjevom čim je do spora došlo, budući da niti jedan spor koji je nastao više od dvije godine prije podnošenja tužbe neće biti razmatran zbog zastare. Od tužitelja se traži da pošalje pismenu tužbu komisiji / komori putem glavnog tajništva FIFA-e putem telefaksa ili pošte. Ona mora sadržavati precizne detalje odnosnih strana, pravni zahtjev sa razlozima tužbe, i kopije svih relevantnih papira i dokumenata.

5. Ovrha

a) Ovrha odluka FIFA-e

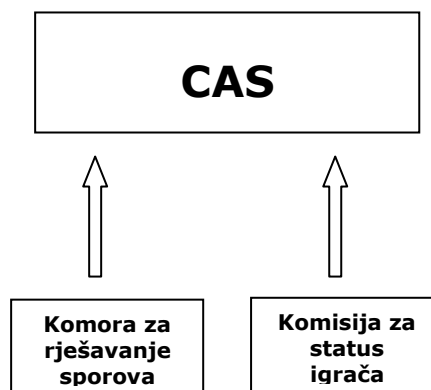
FIFA može provesti svoje odluke putem disciplinskih postupaka. Ukoliko jedna od strana propusti obaviti uplatu sukladno odluci FIFA-e, protiv nemarne strane čl. 70 Disciplinskog kodeksa FIFA-e predviđa izricanje druge novčane kazne u najmanjem iznosu od 5.000 CHF. Druge važeće opcije su prijetnja zabranom transfera, oduzimanjem bodova ili spuštanjem u sljedeću nižu ligu. Odnosni savez primjenjuje izrečene sankcije.

b) Ovrha odluka CAS-a

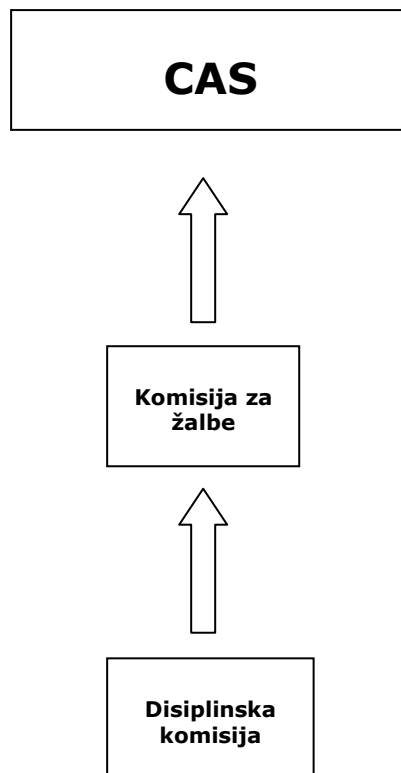
Budući je CAS neovisan arbitražni sud, njegove odluke imaju značenje odluka državnih sudova i stoga ih mogu izvršiti redovni sudovi.

6. Dijagram postupaka

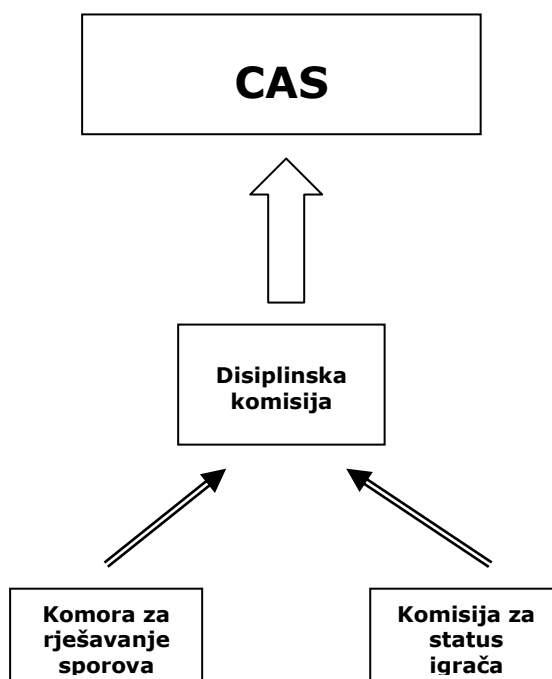
Dijagram 1) Razine u postupku igrača / transfera

Dijagram 2) Razine u disciplinskim pitanjima

Dijagram 3) Nepoštivanje zakonitih obvezujućih odluka FIFA-e

VI. SEDAM PREDNOSTI FIFINE NADLEŽNOSTI U ODNOSU NA REDOVNE SUDOVE

Za strane koje traže pravnu zaštitu, Fifina nadležnost ima sedam prednosti pred redovnim sudovima:

Brži postupci: Pravosudna tijela FIFA-e reagiraju i rješavaju mnogo brže i s većom fleksibilnošću, nego redovni sudovi. Pravna tijela odgovorna za status igrača donose odluke u roku od 60 dana od primitka tužbe. Disciplinske mjere zbog povreda Pravila nogometne igre ili propisa o doping-u moraju se donijeti u roku od nekoliko dana. Suprotno tome, postupci pred redovnim sudovima često traju nekoliko godina.

Jeftiniji: Kao pravilo, FIFA snosi troškove postupaka koje su provela pravna tijela FIFA-e. Od tužitelja se uvijek traži da redovnim sudovima unaprijed plati sudske troškove. Strana koja izgubi slučaj obvezna je snositi konačne troškove postupaka.

Iza zatvorenih vrata: Pravna tijela FIFA-e donose svoje odluke povjerljivo, iza zatvorenih vrata. U postupcima pred redovnim sudovima, javnost i mediji isključuju se samo u izuzetnim okolnostima.

Mnogo učinkovitiji postupci: Pravna tijela FIFA-e imaju višegodišnje iskustvo u rješavanju sporova povezanih s nogometom. Stoga je njima predmet spora mnogo bliži, nego redovnim sudovima i mogu donijeti mnogo adekvatnije odluke, pri čemu u potpunosti uzimaju u obzir posebnost nogometa u cijelosti.

Ustavna načela: U okviru svoje nadležnosti rješavanja sporova, pravna tijela FIFA-e primjenjuju opća i ustavna načela koja su priznata u cijelom svijetu.

Sigurnost prava: Pravna načela FIFA-e osiguravaju stabilnost prava svakom koji traži pravnu zaštitu putem poštenih postupaka i čvrste pravne prakse. Odluke koje donesu pravna tijela FIFA-e valjano se izvršavaju. Nadalje, postoji uvijek opcija obraćanja neovisnom arbitražnom sudu, CAS-u, radi ponovnog razmatranja odluka koje je donijela FIFA.

Ovrha: Odluke koje se zanemaruju mogu (neizravno) biti izvršene pokretanjem disciplinskih postupaka.

Zurich, ožujak 2005.

Predsjednik:

Joseph S. Blatter

Glavni tajnik:

Urs Linsi

VII. ADRESE

Fédération Internationale de Football Association

Hitzigweg 11
8030 Zurich, Svitzerland
Tel: + 41 43/222 7777
Fax: + 41 43/222 7878
Email: contact@fifa.org
www.FIFA.com

Radno vrijeme:
Ponedjeljak – petak
08.00 – 18.00 sati (lokalno vrijeme)

Arbitražni sud za sport Court of Arbitration for Sports (CAS) Tribunal Arbitral du Sport (TAS)

Avenue Beumont 2
1012 Lausanne, Switzerland
Tel: + 41 21/613 50 00
Fax: + 41 21/613 50 01
Email: info@tas-cas.org
www.tas-cas.org

Sljedeći Statut i pravilnici mogu se naći na službenoj web-stranici FIFA-e, www.FIFA.com:

- Statut FIFA-e
- Disciplinski kodeks FIFA-e
- Pravilnik o doping kontroli za natjecanja FIFA-e i izvan natjecanja
- Pravilnik o statusu i transferima igrača (pravila postupka)
- Pravilnik o posrednicima u transferima igrača
- Pravilnik o posrednicima za ugovaranje utakmica